ეროვნული ბიბლიოთეკა

პატიმრის ხმა

28 ნოემბერი სამშაბათი 1989 წელი
საქართველოს ეროვნული დემოკრატების პარტიის (ს.ე.დ.პ) გაზეთი №1

რედაქციისაგან

მილოცვა შ.ს.ს.-ს და ს.უ.კ.-ს

გილოცავთ ახალი თავისუფალი გაზეთის "პატიმრის ხმის" დაბადებას, სადაც ყველა პატიოსან, წამებულს, თქვენგან უსამართლოდ შევიწროებულ და დარბეულ ადამიანს შეეძლება გამოაქვეყნოს და გამოამჟღავნოს თქვენი დანაშაულებრივი მოღვაწეობა. დანაშაული კი უამრავი მიგიძღვით საკუთარი ერისა და ხალხის წინაშე.

თქვენ დამონებული, დამორჩილებული და დაყრუებული მონოპოლისტური საბჭოთა იმპერიისაგან შეუგნებლად ცდილობდით ასევე მონად გექციათ მუდამ თავისუფლებისათვის მებრძოლი ქართველი ერი. ამის მაგალითია უამრავი დაპატიმრებები და გადასახლებები, პოლიტიკურად არასწორად მოაზროვნე ადამიანების, რომლებიც თქვენ უწოდებდით ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებში მოთავსება, მორალური, სულიერი, მატერიალური და ფიზიკური განადგურება იმ ვაჟკაცი ადამიანებისა, რომლებიც ხმას აღიმაღლებდნენ უსამართლობის წინააღმდეგ.

გამომდინარე ქართველის ხასიათიდან შეუძლებელი იყო მუდამ ქართველი ერის ერთი იდეოლოგიის დიქტატის ქვეშ მოქცევა. ამიტომაც საბჭოთა იმპერიის არსებობის მანძილზე ყველაზე მეტი ქართველი შეეწირა კომუნისტური იდეოლოგიის წინააღმდეგ ბრძოლას.

თქვენ ყოველთვის ცალმხრივად, დამახინჯებით, ხშირად ცრუ-ბრალდებით აქვეყნებდით პრესაში ბრალდებულის ბრალეულობას. თქვენმა ზემოდან ნაბრძანებმა ინტერნაციონალურმა მოღვაწეობამ ხელი შეუწყო ლეგალიზებულ დაძაბულ მდგომარეობას და ეთნო-კრიზისს საქართველოში.

დრო ბოლო მოუღებს თქვენს დანაშაულებრივ პარტიას და აუხდის ფარდა ყოველგვარ თქვენს ბინძურ ნამოქმედარს. ვიბრძოლებთ სამართლისა და თავისუფლებისათვის. გაზეთის შემოსავლის ნაწილი გადარიცხული იქნება პატიმართა დახმარებისა და მერაბ კოსტავას სახელობის ფონდში.

ვინაიდან შ.ს.ს-ს და ს.უ.კ-ს არ გააჩნიათ საკუთარი გაზეთი ორგანო, ამიტომ ჩვენ "სიამოვნებით" დავუთმობთ მათ ჩვენი გაზეთის გვერდებს. იმედია ეს ხელს შეუწყობს შ.ს.ს-ს ს.უ.კ-სა და პატიმართა შორის ურთიერთობასა და "სიყვარულს". კიდევ ერთხელ მოგილოცავთ ამ გაზეთის დაარსებას და იმედი გვაქვს თქვენი "გულწრფელი" სიხარულისა.

საბჭოთა იმპერიაში მცხოვრები თავისუფლების მოყვარე ყოველ ადამიანს აქვს პატიმრად გრძნობა. კომუნისტური იდეოლოგია და პოლიტიკა ცდილობდა მონური ფსიქოლოგიის ქვეშ მოექცია ყოველი ადამიანი. იგი თავისუფლებისათვის ბრძოლის ყოველგვარ გამოვლინებას ადამიანში ძირშივე ახშობდა. მოსაგრება, იძულება, ჩასახლება, უმუშევრობაზე სისხლის სამართლის მუხლის არსებობა ადამიანის დამონების საბჭოური პოლიტიკაა.

სატუსაღოების რეჟიმი ისეა მოწყობილი, რომ თავისუფლებისათვის მებრძოლ ადამიანებს მოუსპოს და დაუკნინოს ის შეგრძნებით თავისუფლებისა, რომელიც მათ გააჩნდათ. მეტად ცუდი კვება, ანტისანიტარია და საშინელი [illegible] უკიდურესად დაბალი დონე, ადამიანის არსებობისთვის არანორმალური პირობები (სიცივე, სინესტე, უჰაერობა და სხვა), მუშაობისათვის უკიდურესად ცუდი პირობები, პატიმართათვის სულიერი, მორალური, ფიზიკური ტრავმის მიყენება, მათი ყოველნაირი უფლებების შელახვა დიდ ზიანს აყენებს პატიმართა ჯანმრთელობას. მათი უმრავლესობა, ვინც ციხიდან გამოდის, ავადმყოფია. დაავადებულია ძირითადად ფილტვების, კუჭის, ღვიძლის, თირკმლებისა და ნერვიული სისტემის დაავადებებით.

სტატისტიკური მონაცემები პატიმართა რაოდენობის შესახებ არსად არ ქვეყნდებოდა, რადგან ეს წარმოადგენდა სახელმწიფო საიდუმლოებას. ეს მოგაწვდით ჩვენ გამოთვლილ დაახლოებით ციფრებს" 1982-84 წლებში ყოველწლიურად არანაკლებ 25000 კაცი იხდიდა სასჯელს საქართველოში. ამასთან უნდა დაემატოს იმ პატიმართა რაოდენობა, რომლებიც იგზავნებოდნენ რუსეთის ციხეებსა და კოლონიებში.

გაზეთი მიზნად ისახავს გამოაქვეყნოს და საზოგადოებას გააცნოს კომუნისტური საბჭოთა სამართლის მანკიერება და მისი შედეგი. იბრძოლებს პატიმართა უფლებების აღდგენისა და გაფართოებისათვის.

პატივცემულო მკითხველო, გაზეთის რედაქცია დიდი სიამოვნებით მიიღებს თქვენს წერილებს და თუ საჭირო იქნა ავტორის თანხმობით გამოაქვეყნებს კიდეც. საგაზეთო სტატიის ავტორის ვინაობა რედაქციისათვის აუცილებლად უნდა იყოს ცნობილი. მაგრამ გამოქვეყნება შეიძლება ფსევდონიმით.

მ ა მ უ ლ ი შ ვ ი ლ ე ბ ო
დ ა ნ ო და ძ მ ა ნ ო!

ეროვნული ხსნის მთავარი კომიტეტი, საქართველოს არაფორმალური ორგანიზაციები ამჯერად იესო ქრისტეს ანდერძის აღსრულებას ცდილობენ, როცა ხელისუფლებისაგან მოითხოვენ საქართველოში მცხოვრებმა პატიმრებმა საქართველოშივე მოიხადონ სასჯელი, აქედან დაიწყეს მათ "მოხედვა პატიმრისა", რადგან უწყიან: სამშობლოსგან მოწყვეტა ადამიანისა, თუნდაც რამოდენიმე წლით, ტანჯვებით ამძიმებს მათ მიმართ განწესებულ სასჯელს. განა სასჯელი საკმარისი არ არის სრულყოფილი ოჯახიდან ახლობლებისაგან მოწყვეტა ადამიანისა? რა საჭიროა მისთვის სხვა სატანჯველი მიუჩინო, განსაკუთრებით იმ კაცის, რომელსაც ჩვენი ფიქრის და ოცნების საგანია საქართველოსგან მისი მოწყვეტა, და აქ ვისაც აქვს უფლება სამშობლოდან უცხოეთში, საკუთარი სამშობლოდან გასახლოს ადამიანი?

მიუხედავად ამისა, სწორედ არაფორმალურ ორგანიზაციათა მიერ წამოყენებული პრინციპული მოთხოვნის შემდეგ დაიწყეს ხელისუფლებამ რამოდენიმე კოლონია საქართველოში და მრავალი პატიმარი რუსეთს გაუგზავნა, სადაც ამ ბოლო წლებში საბჭოთა პრესაში და ტელევიზიაში გაჩაღებული ანტიქართული შოვინისტური კამპანიის გამო ქართველებისადმი უარყოფითი სიძულვილი მძვინვარებს. ამიტომაც ტერორის ვერ შევეგუებით ამ ამჯერად იმპერიალისტურ ტენდენციებს, ჩვენ ვაპირებთ მოვითხოვოთ ყველა ქართველი პატიმრის დაუყოვნებლივ საქართველოში დაბრუნებას. და არა მარტო ქართველისას, საქართველოში მცხოვრებმა სისხლის სამართლის წესისმიერმა დამნაშავემ, ქართველმაც და არაქართველმაც, მხოლოდ საქართველოში უნდა მოიხადოს სასჯელი, ჩვენ ვიბრძოდით და მუდამ ვიბრძოლებთ პატიმრების უფლებებისათვის, პატიმრობის ადგილებში მათი მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის. ამიტომაც დაჟინებით მოვითხოვთ: დაუბრუნეთ სიყვარულის უფლება პატიმრებს, რაც გამოიხატება მათთვის ახლობლებთან პაემანზე რაოდენობის გაზრდაში, ბევრი უფრო დიდხანს, ოდეს თვალი თვალს ხედავს. და სადაც გული გულობს, იქაა ადამიანობაც, ოჯახის სიმტკიცეც და ამ სიმტკიცისაგან გამომდინარე ერის ძლიერებაც, პატიოსნება, მაგრამ სტალინის ეპოქაში, ანუ 40-50-იან წლებში უფრო მკაცრად ეპყრობოდნენ სისხლის სამართლის დამნაშავეებს, ვინაიდან პატიმრობის ადგილებში კვირაში ერთხელ მაინც აძლევდნენ მათ ახლობლებთან შეხვედრისა და ამანათის მიღების უფლებას. დაიხსომეთ: ამჟამად პაემანზე მინიმალური სიმკაცრის გამო მარტოდენ პატიმრები როდი ისჯებიან, არამედ მათი ახლობლებიც, თავისუფალი და უდანაშაულო ადამიანები. მათ ხელ-ფეხი ებორკებათ, რადგან შორეული აქვთ დატყვევებაში რეჟიმის ახლობლებზე ზრუნვის უფლება, ასინ კი თანხმობით შესაძლოა მეტი გულით დააცვათ, რასაც [illegible] უფლებები და თვით ოჯახების დაშლაც კი შეიძლება მოჰყვეს. თავის მხრივ ახლობლებისგან მოწყვეტით და ამით სულიერად დატანჯული, გამოდის პატიმარს შესაძლოა საჭიროებით აიღოს ხელი თვითკონტროლზე და უფრო მეტად [illegible]. ამიტომაც ევრეთ საბჭოური სისხლის სამართლის კოდექსის იმ უხეში პარაგრაფს პატიმრების მიმართ, ახლობლებს შორის

2.

სიყვარულის ამოძირკვის, ადამიანების პირუტყვად გადაქცევის, გარე სამყაროსაგან მათი გარდამტეხელი იზოლაციის და ამით მთლიანისაგან ნაწილის მოწყვეტის სამარცხვინო მცდელობას რომ განაპირობებენ.

ჩვენი წმიდათა-წმიდა მოვალეობაა წინ აღვუდგეთ ამ ამჯერად ანტიჰუმანურ მოვლენას, არ დავუშვათ ეთნიკური უკიდურესი იზოლაცია ადამიანთა ნაწილის განწირვა. "პატიმართა მოხედვის", ანუ მოყვასის თანადგომის ეს [illegible] კლერიკალური პრაქტიკა მთლიანად საზოგადოებრიობის ხელში უნდა გადავიდეს, როგორც ინდივიდუალური, ასევე ჯგუფური ქველმოქმედებით გამოხატული.

ამიტომაც საქართველოს ეროვნული ხსნის მთავარი კომიტეტი მოგიწოდებთ, მიიღოთ აქტიური მონაწილეობა საქართველოს საპყრობილეებში მოთავსებული პატიმრების ქომაგების აქციაში, რომელიც წელიწადში ოთხჯერ ჩატარდება და დაემთხვევა რელიგიურ დღესასწაულებს: შობას, აღდგომას, პეტრე-პავლობას და მარიამობას.

მარიამობასთან (28 აგვისტოს) დაკავშირებით, საქართველოს ეროვნული ხსნის მთავარი კომიტეტის მიერ დაგეგმილი საქველმოქმედო აქცია მოეწყობა ოდნავ მოგვიანებით, ამა წლის 10 სექტემბერს. კომიტეტი მოუწოდებს ყველა ქრისტიანს. დაჭერამდე მოქალაქეს საქართველოში შეძლებისდაგვარად მოამზადოს ამანათი (სურსათ-სანოვაგე), შეაგროვოს წიგნები და შეიკრიბოს წინასწარ დათქმულ ადგილებზე ქ. თბილისში, ქუთაისში, ხონში, გეგუთსა და ქსანში, რათა მრავალრიცხოვანი მსვლელობით და ტრანსპარანტებით ხელში მიადგეს იქ არსებულ ციხეებსა და კოლონიებს და დაიჟინოს საპატიმროთა ადმინისტრაცია ამანათებისა და წიგნების გადაცემაში, რასაც უნდა დაესწროს ტელევიზიასთან დაკავშირებული წარმომადგენლობა.

თბილისელები, 9 სექტემბერს, დილის 11 საათზე შეიკრიბებიან რუსთაველის მოედანზე არსებულ კინოს სახლთან, გაემართებიან თბილისის ციხეში, ციხესთან არსებულ კოლონიაში, ქალთა, ავჭალის მკაცრი რეჟიმისა და სრულწლოვანთა კოლონიებში: შესაბამისად იქვე მოიმოქმედებენ რუსთაველები რუსთავში, ქუთაისელები, სამტრედიელები, ხონელები, მარტვილელები და სხვები ქუთაისში, ხონსა და გეგუთში, გორელები, რუის-ურბნისელები, კასპელები, მცხეთელები, ხაშურელები და სხვანი ქსანში, არც ერთი საპატიმრო, ციხე თუ კოლონია არ უნდა დარჩეს იმ დღეს მიუკითხავი. ერთადერთ უნდა ამოვიდეს პატიმრებისადმი რეგულარულად არსებული ქრისტიანული ქველმოქმედების უფლება. მსვლელობათა ძირეული ლოზუნგები ტრანსპარანტებზე უნდა იყოს შემდეგი:

1. გაუმარჯოს დამოუკიდებელ, ერთიან, დემოკრატიულ, ქრისტიანულ საქართველოს.
2. საქართველოში მცხოვრებმა პატიმრებმა მხოლოდ საქართველოში უნდა მოიხადონ სასჯელი.
3. დაუყოვნებლივ იქნან დაბრუნებული საქართველოს საზღვრებს გარეთ გაყვანილი პატიმრები.
4. დაუბრუნეთ პატიმრებს სიყვარულის უფლება.
5. გაუმრავლეთ პატიმრებს ახლობლებთან პაემანისა და ამანათის მიღების რაოდენობა.

3.

6. შეწყდეს პატიმართა უფლებების დარღვევა და ღირსების ხელყოფა.
7. გაუმჯობესდეს პატიმართა მდგომარეობა პატიმრობის ადგილებში.
8. ფართო და საჯაროდ შესრულდეს პატიმრებისათვის კუთვნილი შეღავათებისა და სასჯელის შემსუბუქების წესისმიერი პროცედურა.
9. საკუთარი თავისუფლების მოპოვებისათვის პატიმრების აჯანყებაში [illegible] პატიმარი სამშობლოსაც [illegible].
10. შეწყდეს იმპერიალისტური პოლიტიკა [illegible] პატიმრების საქართველოს საზღვრებს გარეთ გაყვანისა.

ღ მ ე რ თ ი ა რ ს ჩ ვ ე ნ თ ა ნ !

საქართველოს ეროვნული ხსნის მთავარი კომიტეტის სახელით

მერაბ კოსტავა

30. 08. 89 წელი

მერაბ კოსტავა

[illegible]

ა. წლის 10 სექტემბერს საქართველოს ეროვნული ხსნის მთავარმა კომიტეტმა დაპირებისამებრ განახორციელა აქცია, "პატიმრის მოხედვა", ანუ [illegible] რეგულარულად არსებული ქრისტიანული ქველმოქმედების აღდგენას რომ გულისხმობდა. წმინდა ილია მართლის საზოგადოების წარმომადგენლობით, ტრანსპარანტებითა და ეროვნული დროშებით ხელში, ათასობით [illegible] ქართველი საზოგადოება მიემართა საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ ციხეებსა და კოლონიებს. ასე რომ არცერთი მათგანი არ დარჩენილა იმ დღეს მიუკითხავი. საპატიმრო ადმინისტრაციას ამანათების გადაცემასა და ტერიტორიაზე შემოსვლაზე უარი არ განუცხადებია.

აღნიშნულმა აქციამ და პატიმრებთან კონტაქტმა კიდევ ერთი დაგვანახა წმინდა ილია მართლის საზოგადოების წევრებში სურვილი პატიმრებისადმი თანადგომისა. ამ შეხვედრებმა კიდევ უფრო გაამძაფრა აზრი იმის შესახებ, რომ დაუშვებელია განსჯა მოყვასისა, [illegible] რადგან არავინ უწყის, თუ ვინ იქნება ხვალ პატიმარი, რამეთუ პოტენციური [illegible] გარკვეული ოდენობა თითქმის ყოველ ადამიანში ძევს. და ვის შეუძლია თავი თვისი ბოლომდე? [illegible], ჩვენ უნდა მივაკვლიოთ საკუთარ თავში, ხოლო მერმე კი დრაკონის შემმუსვრელი წმინდა გიორგივით შევებრძოლოთ მას.

კოლონიებისა და ციხეების მონახულების შემდეგ წმინდა ილია მართლის საზოგადოების წიაღში შემდეგი გეგმები დაისახა:

1. ახლო მომავალში შეიქმნას საქართველოს საზღვრებს გარეთ გადასახლებულ პატიმართა ახლობლებისაგან შემდგარი კომიტეტი, რომელიც ჩაატარებს საპროტესტო აქციებს საქართველოში მათი დაბრუნების მოთხოვნით.
2. უნდა მოვითხოვოთ საქართველოს დღევანდელ ხელისუფლებას [illegible] ადმინისტრაცია გამოეყოს საქართველოს ე.წ. რესპუბლიკის ფარგლებში.
3. მოვითხოვოთ საქართველოს უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმს დასვას საკითხი ავჭალის არასრულწლოვანთა კოლონიაში მოთავსებული 30-40 პატიმრის გასათავისუფლებლად, [illegible] აღნიშნულ საპატიმროში.
4. იგივე [illegible] დაისვას საკითხი პატიმარ ქალთა მდგომარეობის შესამსუბუქებლად. თბილისის ქალთა კოლონიაში 300-მდე პატიმარი ქალია. უნდა განთავისუფლდეს მათი 80-90 პროცენტი, რადგან [illegible] ქალთა პატიმრობაში [illegible]. [illegible] ნაკლებ მძიმე დანაშაულისათვის [illegible], ან დიდი ჯარიმებით უნდა შეეცვალოს თითეული მათგანის სასჯელი.
5. მარნეულისა და ბოლნისის რაიონებში, [illegible] გადასახლების მიზნით შეიქმნას თავისუფალი, [illegible] დასახლებები მიწის ნაკვეთის გამოყოფით და [illegible] სახლების გადაცემით იმ ქართველ პატიმართათვის, რომლებსაც მოიხადეს სასჯელის 2/3 / ხომ შეიძლებოდა თავიდანვე ამდენი მიესაჯათ მათთვის /, თუ თანახმანი იქნებიან საკუთარი ოჯახებით [illegible] იქ დარჩენაზე.
6. ნებადართული იქნას მოთხოვნა პატიმართათვის სიყვარულის უფლების აღდგენასთან დაკავშირებით, ახლობლებთან პაემანთა რაოდენობის გაზრდას რომ გულისხმობს. შესაბამისად გაიზარდოს პატიმრებისათვის ამანათის გადაცემის რაოდენობა.
7. ნებადართული იქნას მოთხოვნა პატიმართათვის [illegible] და [illegible] განსაზღვრული [illegible], აგრეთვე [illegible] უფლების [illegible]. აღდგენილ იქნას [illegible] [illegible] ნაწარმოებიანი წიგნები.

საქართველოს ეროვნული ხსნის მთავარი კომიტეტი მოუწოდებს თანამემამულეებს მომავალში უფრო აქტიური მონაწილეობა მიიღონ პატიმრებთან დაკავშირებული ქრისტიანული ქველმოქმედების აქციებში.

გაზეთი " [illegible] საქართველო "

მშვიდობით მერაბ!

მ-წუხრიდან — ახლა [illegible] დამდგარა ჟამი
შ-ვილები შენნი [illegible] დაფლეთილ [illegible],
ვ-ერით დამწვრ ჯვარს ავედრებენ შენს სულს წმინდას
ი-[illegible] და [illegible]
დ-[illegible] საქართველოს [illegible]
ო-[illegible]
ბ-[illegible]
ი-[illegible]
თ-[illegible]
მ-[illegible]
ე-ს საქართველოს [illegible]! — [illegible] მერაბ!
რ-[illegible]
ა-[illegible]
ბ-[illegible]

[illegible]

ალმართი

წინასიტყვაობა

მე, კახა ლონგინოზის-ძე სალიაძე, დავიბადე ქ.თბილისში, 1957 წლის 1 აგვისტოს. 1974 წელს დავამთავრე სკოლა. 1979 წელს შევედი უნივერსიტეტში და დავამთავრე იგი ახლა თუ კარგად 1989 წელს ე.ი. 10 წლის შემდეგ.

1983 წლის 15 ივნისს დამაკავეს [illegible] სისხლის სამართლის 206 მუხლის I ნაწილით მომისაჯა თავისუფლების აღკვეთა 3 წლით.

1985 წლის I ივლისს გამანთავისუფლეს [illegible]

[illegible]

თ ა ვ ი I

ციხეში

[illegible]

- 2 -

[illegible]

- 3 -

[illegible]

-4-

[illegible]

1983 წლის 18 ივნისიდან დაიწყო ჩემთვის ციხის ცხოვრება, რომელიც ორ წელს და 15 დღეს გაგრძელდა.

ც ი ხ ე შ ი

[illegible]

-5-

[illegible]

-6-

[illegible]

-7-

[illegible]

ისევ ციხეები, "სტოლიპინები", "ვაგონზაკები", [illegible]

[illegible]

-8-

[illegible]

14.XI89 წ.

კ. სალიაძე

ა/წლის 11 ოქტომბერს თბილისში ქართველმა წვევამდელებმა წამოიწყეს საბჭოთა კავშირის ოკუპანტთა არმიაში სამსახურზე საპროტესტო აქცია. აქციის თანადგომა და საქმის ბოლომდე მიყვანა ითავა წმინდა ილია მართლისა და საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტიამ.

თავიდან აქცია დაიწყო 50-მდე წვევამდელმა, შემდეგ მან მიიღო საყოველთაო ხასიათი, ქართველ წვევამდელებს შემოუერთდნენ არა ქართველებიც და აქცია საქართველოს თითქმის ყველა რაიონში გავრცელდა. ეს აქცია ამჟამად მიმდინარეობს თბილისის სპორტის სასახლესთან. გაფიცულთა რიცხვი ყოველდღე მატულობს. 28 ნოემბრისთვის გაფიცულია 500 წვევამდელი მათ შორის 92 ჯარიდან გამოქცეული. ამ აქციასთან ერთად მიმდინარეობს სამხედრო ბილეთების ჩაბარება, ოკუპანტთა არმიაში სამხედრო ვალდებულებებზე უარის თქმა. დღეისათვის ჩაბარებულია 252 სამხედრო ბილეთი, 85 კომკავშირის ბილეთი და 28 კომუნისტური პარტიის ბილეთი.

უსიტყვოდ.

გაზეთის რედაქცია მადლობას უხდის ბატონ ზვიად გამსახურდიას იმ დახმარებისათვის, რომელიც გაგვიწია გაზეთ "პატიმრის ხმის" გამოცემაში.

წერილები გამოგზავნეთ და მოიტანეთ ამ მისამართზე:

თბილისი, საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია (ს.ე.დ.პ.), გაზეთ "პატიმრის ხმის" რედაქცია

გაზეთის რედაქტორი: მეველდო ბასილაშვილი

– დაგკარგე კი?

მთავარი დამნაშავეები: საბჭოთა კომუნისტური იმპერიის სისტემა.

მილიციელები, რომლებმაც მე დამაკავეს: ამირასლანოვი, აჯოევი, დოხნაძე და კიდევ მეორე, რომელიც საქმეში არ გაუყვანიათ.

განყოფილების უფროსის მოადგილე: ამირან ლაბარტყავა.

გამომძიებელი: ოთარ გულბანი.

პროკურორი: ირაკლი წიკლაური.

მოსამართლე: ავთო კონდახიშვილი.

ადვოკატი: ქაძე.

მევლუდი გასილაური

პ ა ტ ი მ რ ე ბ ი ს წერილები რუსეთიდან

Передать Заури, грузин в I барак

ზაურ ძმაო, შენი იმედი მაქვს. მე გალადოვკაში ვარ. ზონაში არ მიშვებენ, გავნამდი. ზაურ დაწერე სასწრაფოდ შენს სახლში წერილი და სთხოვე შენს ოჯახობას, რომ გავიდეს ამ მისამართზე: ნახალოვკა, ჩოდრიშვილის ქუჩა, ნომერი ოცდასამი, გოგავა ელგუჯას და უთხრას სვიდანიაზე არ ჩამოვიდნენ, არ მაძლევენ სვიდანიას. იჩივლონ მოსკოვში ყველა ინსტანციაში, რომ ერთი თვე მეტია ვარ გალადოვკაში ადმინისტრაცია მიკეთებს პრესს, როგორც ქართველს. დაგზავნონ ტელეგრამები და მოითხოვონ ჩემი საქართველოში დაბრუნება. ზაურ ძმაო ახა შენ იცი მიშველე ეხლა, ორი წერილი გავგზავნე ზედიზედ. ერთი კი პირადად შენ გავგზავნე ჩემს სახლში ქართულად. შენს წერილებს ხომ უშვებენ და ამავე მისამართზე გავგზავნე. ძმაო შენს სიკეთეს და პატივისცემას არასდროს დავივიწყებ. ცუდად ვარ სისხლს ვაფურთხებ. მარტო მამაჩემი წამოვიდეს სასწრაფოდ და შეძრას უპრავლენია და პროკურატურა, სანამ ჩემს თავს არ ანახებენ. სასწრაფოდ იჩივლონ ყველგან ტელეგრამებით. გამოგზავნე სასწრაფოდ წერილები, ძმაო გთხოვთ შენს ხელშია ჩემი სიცოცხლე. იქნებ მოვიდე დღეს ფანჯარასთან და დამიძახე ათის ოც წუთზე. გივი

Калужская область, пос. Товарково ИТУ 55/3 ПТК
ГОГАВА Юрий Захарович.

გამარჯობათ გულისა და კახა (ელდარი)

გულისა გისურვებთ კარგად ყოფნასა და ჯანმრთელობას ორივეს. გულისა ჩემს ამბავს თუ იკითხავთ ძალიან ცუდადა ვარ, მე მომიყვანეს ურალის ტაიგაში, სასწაული ადგილია, არავითარი კანონი და არავითარი სიმართლე არ არსებობს, გერმანიაში საკონცენტრაციო ბანაკი რომ იყო იმაზე უარესი ამბავია. ქართულად დაწერილ წერილს არ აგზავნიან. ორ-სამ ქართველს ერთად რომ დაინახავენ კარცერსა და ბურში სვამენ ნახევარი წლით, იქ კი აუტანელი ამბავია, კანონიერად რომ მოითხოვო რამე ეგრევე ბურში ჩაგსვამენ. ვაი იმას ვინც საჩივარს დაუწერს უფროსებს, ეგრევე ერთ თვეში ამოხდიან სულს წიხლებით და ჩემი აქ ყოფნისას ასეთი რამოდენიმე შემთხვევა იყო. მე გულისა, კუჭი მაქვს გასაჭრელი, ჯერ ერთი იმიტომ რომ მტკივა, მეორეც რკინა მაქვს კუჭში უკვე რამოდენიმე ხანია, მეოთხე თვეა რაც კუჭში რკინა მაქვს და არავინ ყურადღებას არ მაქცევს. ელოდებიან როდის გამისკდება. გულისა, შენ და კახა მაკავებთ, თორემ აქამდე ბარე ორს მოუღებდი ბოლოს და ჯანდაბას მერე რაც იქნება. გულისა ამ წერილს რომ მიიღებ მაშინათვე მიდი იურისკონსულტანტთან და საჩივრები დააწერინე საბჭოთა კავშირის გენერალურ პროკურორთან, საბჭოთა კავშირის ლაგერების უფროსთან, საბჭოთა კავშირის უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმთან, საქართველოს მწერალთა კავშირში კი ყველა ქართველი პატიმრების სახელით ვინც ურალში იხდიან სასჯელს, საქართველოს უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმშიც, მოკლედ წერე სანამ აქ, ჩემთან კომისიას არ გამოგზავნიან, ოღონდ ურალის კომისია არ გამოგზავნონ არავითარ შემთხვევაში, მაგათმა ყველაფერი იციან და ყურადღებას არ იღებენ. გულისა, მოკლედ ენით აუწერელი ამბავია, მე შევებრძოლე მაგრამ წიხლებით გამთელეს, ძლივს გადავრჩი, მაგათ თვალწინ რკინა გადავყლაპე და ვენები გადავიჭერი, რომ შემეშვებოდნენ, შეშვებით შემეშვნენ, მაგრამ ბიჭი რომ ბიჭია არავის მოუცია. ჩემთან კამერაში სხვები რომ არ ყოფილიყვნენ ახლა ცოცხალი არ ვიქნებოდი, ორ ლიტრამდე სისხლი დავკარგე, მაგის მერე ვარ წამებაში, სასწაული ტკივილები მაქვს მუცელში, კუჭი მეწვის, წამალს არავინ არ მაძლევს და არც საავადმყოფოში მაგზავნიან. საავადმყოფოში ვერტალიოტით უნდა გამაგზავნონ, მაგრამ არავინ არ მიშვებს. უცდიან როდის გამისკდება, გულისა საჩივრებს რომ დააწერინებ ჩადი პირდაპირ მოსკოვში ასი მანეთი დაგიჯდება და ზუსტად სესია მიდის ახლა და იქ დეპუტატებს დაურიგე საჩივრები რამოდენიმე ცალი დააბეჭდინე რუსულად. თხოვე რომ ამ საჩივრებს ყურადღება მიაქციონ, თორემ ნამდვილად ცოცხალს ვერ მნახავ, გულისა აუცილებლად ისე მოიქეცი როგორც გწერ. იცოდე შენი იმედი მაქვს. დროზე უნდა გააკეთო, თორემ მერე გვიანი იქნება. საშინელ მდგომარეობაში ვარ, გულისა ამ წერილს სანდო კაცით გიგზავნი დაკვეთით, ვიცი რომ მიიღებს, მეორე წერილიც გაგზავნილი მაქვს და შენი იმედი მაქვს. მოსკოვში წასასვლელი ფული სოხუმში ...

...კო, საჩივრები ცხაკაიაში დააწერინე იურისკონსულტანტს და რამოდენიმე ეგზემპლიარი დააბეჭდინე. იურისტს ეს წერილი წააკითხე და თვითონ დაწერს როგორც საჭიროა. ენით აუწერელი ამბავია, არ მეგონა რომ ასეთი საბჭოთა კავშირში იქნებოდა, ამ წერილს რომ მიიღებ ტელეგრამა გამოაგზავნე რუსულად ასეთი ტექსტით. (რა მოუვიდა ე. ა. ქარდავას გამაგებინეთ სასწრაფოდ) ამ მისამართით:

ახა შენ იცი ნახვამდის
(ელდარი) ელდარი ქარდავა

კომუნისტური ფსიქოლოგიის ერთი მხარე

მე მინდა მკითხველის ყურადღება მივაპყრო კომუნისტური იდეოლოგიისა და პოლიტიკის ადამიანზე ფსიქოლოგიური ზეგავლენის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მხარეს, რომელიც ჯერ კიდევ მყარად არის გამჯდარი ხალხში.

კოლექტივიზაციის პოლიტიკა მიმართული იყო ადამიანის ინდივიდუალობის მოსასპობად. იგი ადამიანებს ხდიდა ურთიერთდამოკიდებულს ეკონომიკურადაც და აზროვნებადაც.

ჯერ კიდევ სკოლაში, მასწავლებლები ბავშვებს ასე წამლავდნენ: "აი, თქვენ იმიტომ ვერ წახვალთ ექსკურსიაზე, რომ კლასში გყავთ ოროსანი, ან გყავთ ხულიგანი". ერთის გულისთვის სჯიდნენ ყველა დანარჩენს, რათა იმ დანარჩენთ მოეთხოვათ, დაეძალებინათ იმ ერთისათვის, რომ გამოსწორებულიყო. სწავლის დამთავრების შემდეგ სამუშაოზე, სადაც ყველა სამუშაო კოლექტიურ პრინციპზე იყო აგებული, ერთის უყაირათო მუშაობის გულისათვის სჯიდნენ ყველა დანარჩენს, უხსნიდნენ პრემიებსა და ჯილდოებს და სხვ., ათასნაირი მაქინაციებით სჯიდნენ მთელ კოლექტივს.

ჯარში კოლექტივიზმის ფსიქოლოგიის ჩამოყალიბება ადამიანში იძულებითი მეთოდებით ხდებოდა. თუ ერთი ვერ აკეთებდა იმას, რასაც მთელ კოლექტივს უბრძანებდნენ, სხვებსაც აწამებდნენ იმასთან ერთად იმისათვის, რომ ამ დანარჩენთ აეძულებინათ იმ ერთისათვის გაეკეთებინათ ბრძანება სწორად და დროზე.

ადამიანში კოლექტივიზმის ფსიქოლოგიამ მეტნაკლებად გავლენა იქონია ქურდულ გაგებაზეც. დაუწერელი ქურდული კანონები და წესები ყოველთვის ეწინააღმდეგებოდა არსებულ წეს-წყობილების კანონებს. მაგრამ ამ უკანასკნელ ათწლეულში საქართველოს (და არა მარტო საქართველოს) კოლონიებში ხდებოდა დარღვევები ქურდულ წესებში. ბევრ რამეს, რაც კოლონიების ადმინისტრაციებს აწყობდა, პატიმრებს აკეთებინებდნენ პატიმრებისავე ხელით, სავარაუდ "ქურდული გაგების" ქვეშ (აქაოდა, "ზონის პოლოჟენიას" სჭირდებაო) პატიმრები პატიმრებს ამუშავებდნენ, თვითონ პატიმრები აძალებდნენ პატიმრებს დაეცვათ კოლონიის რეჟიმი. ხშირად ერთმანეთში მოსდიოდათ ჩხუბი – "მე თუ ვმუშაობ, შენც უნდა იმუშაოო".

მასწავლებელი ადმინისტრატორი ოფიცერი თუ ზედამხედველი, რომლებიც სჯიდნენ, იქმნებოდა ისეთი შთაბეჭდილება, თითქოს არაფერი დანაშაული არ მიუძღოდათ. ისინი თავს იმართლებდნენ, –რა ვქნათ, ჩვენც გვთხოვენ ზემოდანო. გამოდიოდა, რომ მბრძანებელი არაფერ შუაში არ იყო, ხოლო ხალხი კი ერთმანეთს მტრობდა. ზუსტად ასევეა ჩვენი საქართველოს მარიონეტული მთავრობაც, რომელიც აცხადებს: "რა ვქნათ, რა ჩვენი ბრალია, ზემოდან გვიბრძანებენო და ჩვენც ვემორჩილებითო".

მახსოვს, მთავრობის სახლთან 1989 წლის 30 ოქტომბერს ღობეების დანგრევის დროს გორგოძე გამოვიდა და შეშინებული ამბობდა: "ამას რას მიკეთებთ, მე ცუდი არა ვარ? მე რა შემიძლია, რა დაგიშავეთ, რატომ მლუპავთო". მაშ, საბრალოა გორგოძე, თუ ის ხალხია საბრალო, რომლებიც გორგოძესგან და სხვა მისნაირებისაგან იჩაგრებიან და რომლებიც თვითონვე მონები და იარაღია უბრალო პატიოსანი მუშისა და გლეხის ჩაგვრისათვის?

კომუნისტებმა კოლექტივიზაციისათვის ადამიანის ფსიქოლოგიური დამონების ისეთი პოლიტიკა გაატარეს, რომ დღესაც კი ხალხი ერთმანეთში ჩხუბობს და ვერ ხვდება... ასეთი პოლიტიკა მხოლოდ კომუნისტებს აქვთ და არანაირ ადამიანურ, მორალურ და ზნეობრივ პრინციპებს არ შეესაბამება.

ჩემი აზრით, ყველამ უნდა გავითავისუფლოთ და მოვსპოთ ეს გახრწნილი, კომუნისტური აზროვნება. უნდა ვიბრძოლოთ ადამიანის დამოუკიდებლობისათვის, ნამდვილი თავისუფლებისათვის, ინდივიდუალიზმისათვის,

გაუმარჯოს სიმართლეს, თავისუფლებას, დამოუკიდებელ საქართველოს!!!

მევლუდ გასილაური

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

1990 წლის 7 იანვარს შობასთან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია, წმინდა ილია მართლის საზოგადოება და ჰელსინკის ჯგუფი ატარებს პატიმრებისადმი საქველმოქმედო აქციას, რაც გამოიხატება პატიმრებისათვის მილოცვით, ამანათების და სურსათ-სანოვაგის გადაცემით. ყველა ქართველს მოგიწოდებთ, მიიღოთ მონაწილეობა ამ მნიშვნელოვან საქველმოქმედო აქციაში, რამეთუ ასეთი აქციები პატიმრებს მოუწოდებს სიკეთისაკენ, მოყვასის სიყვარულისაკენ, უძლიერებს იმედს და რწმენას მომავლისას!!!

გაზეთ "პატიმრის ხმის" რედაქცია

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რა ვისთვის

1982 წლის 16 აგვისტო, კვირა საღამო იყო. ყვავილები მინდოდა შეყვარებულისათვის მიმერთვა, სახლში არ დამხვდა, მალე მოვათ-მითხრეს. გამოვედი სადარბაზოდან და მე და ჩემი მეგობარი კორპუსის წინ ეზოში. მაგიდასთან ჩამოვსხედით, დასალოდებლად. უცბად, გვერდით მაგიდასთან, სადაც სუფრა ჰქონდათ გაშლილი და სვამდნენ, ერთი კაცი გამოქანდა და ჩემს მეგობარს მოულოდნელად სილა გაარტყა. იმავე მაგიდიდან ხალხნა და მე გავაშველეთ. ამასობაში ჩემი შეყვარებულის დედამ მკლავში ხელი გამიყარა და გვერდით გამიყვანა. ტროტუარზე მივდიოდით. ჩვენს გვერდით "მოსკვიჩი" გაჩერდა, რომელშიც 4 მილიციელი იჯდა. (ამათგან ერთ-ერთი ამოაგდეს საქმიდან, ალბათ, ადამიანი აღმოჩნდა და ყალბი ჩვენება არ მისცა).

შენ იყავი, ბიჭო? შემეკითხა ერთ-ერთი. მე ვერ გავიგე შეკითხვის აზრი და გაკვირვებულმა შევხედე.

რა მე ვიყავი, რას მეკითხები - მეთქი.

" ეს იყო ნამდვილად, მე ამის დედა . . . "

შემაგინეს, გადმოვიდნენ მანქანიდან და მიბრძანეს განყოფილებაში წავყოლოდი. მე არაფერი დამიშავებია და ნუ მაგინებთ, განყოფილებაშიც არაფერი საქმე არა მაქვს და არც არსად წამოგყვებით - მეთქი, ვუპასუხე. უცბად მეცნენ, დამიწყეს ცემა და მანქანაში ძალით მაგდებდნენ. ნე ვაუძალიანდი. ჩემი შეყვარებულის დედა მეხმარებოდა "რატომ იჭერთ, არაფერი დაუშავებია". მაგრამ იმას ხელი ჰკრეს, გადააქციეს და გზიდან ჩამოიშორეს. მანქანაში თავდაყირა ჩამაგდეს, გზაში ფეხებს და ხელებს მიტრიალებდნენ, მირტყამდნენ მუშტებს და წიხლებს, თან მაგინებდნენ. განყოფილებაში მილიციელები უფრო ბევრნი იყვნენ, ყველა მე მირტყავდა და მაგინებდა.

მოთმინებასაც საზღვარი აქვს და მეც მეტი აღარ შემეძლო, დავუწყე მათ გინება და მუქარა. მუქარაზე ცოტა შეშინდნენ, ვინმე "შიშკას" რამე არ იყოსო და ჩემს ცემას შეეშვნენ. გამიხარდა და ივცხლე, რაც მე იმათ კაგინე. ის კი არა, ავტომატი რომ მქონოდა იმ სიტუაციაში სულ გავწყვეტავდი ოთხფეხა ძაღლების სინსილას.

ხმაურზე სამორიგეოში შემოვიდა სამოქალაქო ტანსაცმელიანი კაცი.

" ამქაცნი დედა . . . ვინ არის ეს დედა .. ., რომ ვერ გაგიჩუმებიათ". ჯერ მილიციელებს შეაგინა, მერე მე.

"შენ ვინღა ხარ, რომ მაგინებ, არ მეყოფა რასაც ესენი მაგინებენ და მცემენ? დავუწყე იმ კაცსაც გინება.

მე მილიციელებს ვყავდი გაკოჭილი, გამოქანდა ის კაცი და დამცხო. როგორც იქნა მარცხენა ხელი გავითავისუფლე და ერთხელ გავარტყი (ეჭვიც მაქვს სპეციალურად მიმიწყვეს). მეცნენ მილიციელები და გაათკეცებული ენერგიით მცემეს. როგორც მერე გავიგე განყოფილების უფროსის მოადგილე ყოფილა ის კაცი. ბეტონზე წამომაქციეს, ის კაცი თავზე წამომადგა, ფეხი ასწია და უნდოდა ბეტონზე მივეჭყლიტე ტვინით. მადლობა ღმერთს, ტვინში "შარიკი" გადაუტრიალდა და აღარ დამარტყა. წამომაყენეს.

"მე - მეუბნება განყოფილების უფროსის მოადგილე - ფულიც ბაქვს. იარაღიც მაქვს და შადურის, თუ შარაშენიძის (რაღაც ნათესავი მითხრა, ზუსტად არ მახსოვს), "ემი ცოლია და რასაც მინდა გიზავი". დედა ახალი გარდაცვლილი მყავს და ამ შეგინებას არ გაპატიებო". - თან შემაგინა.

ფული მყოფნის, იარაღი არ მაქვს, არც შენ რომ გყავს ის არაა ჩემი ნათესავი, რადგან დედა ცოცხალი მყავს იმიტომ უნდა შემაგინო?- მეც შევაგინე (მეტი არ შემეძლო).

მეორე დღესვე მესტუმრა გამომძიებელი. შემპირდა დამპალი, მე კანონიერი კაცი ვარ და თუ ტყუილუბრალოდ ხარ დაჭერილი, გაგათავისუფლებო, ჩვენებაში ვაღიარე, რომ მილიციას ვაგინე, მაგრამ მხოლოდ იმის გამო, რომ ისინი უდანაშაულოდ მცემდნენ და მაგინებდნენ.

მესამე დღეს სამმართველოს კპზ-ში გადამიყვანეს, იქიდან კი, ხამ დღეში გუბერსკში (დროებითი იზოლატორში, ანუ ციხეში) ამოვყავი თავი.

ექსპერტმა ჩემი ნაცემობა დაადასტურა. გამომძიებელს სურდა, რომ ჩემი ცემა ვინმე, თუ უცნობი, გამოძიებით დაუდგენელი პირისათვის გადაებრალა, მაგრამ მოწმეებისაგან დიდ წინააღმდეგობას წააწყდა. თუმცა, , შემდეგ მაინც გამოიძებნა ერთი ცრუ მოწმე. ჩემი დაჭერიდან ორი თვის მერე გამომძიებელი მთავაზობდა ცარიელ ბლანკზე (დადგენილება განმეორებით ექსპერტიზაზე) ხელი მომეწერა. გამომძიებელი მატყუებდა თავისუფლებაზე გაგიშვებთ, ამიტომ ბევრ რამეზე ვთანხმდებოდი, მაგრამ არა ისეთზე, რაც მე გამამტყუნებდა. მე მივუხვდი მოლოდინს თუ რა დამპლობას მიკეთებდა გამომძიებელი, იმ ცარიელ ბლანკზე თავ და ბოლოში ჩავაწერინე და ხელი ისე მოვაწერე. ხოლო საქმის დახურვაზე ერთი განცხადება. [illegible] ჩემი ადვოკატის მონაცემით, [illegible] მელიც მეხვეწებოდა საქმის დახურვაზე ხელი მოეწერა. [illegible] კი შემოიყვანა ციხეში (რაც ძალიან ძვირადღირებული პატიმრისათვის) [illegible] მოძღვესსაც აჰყვებოდნენ. წინასწარი გამოძიების მასალებში [illegible] ბევრი სიცრუე და სიყალბე იყო და ვითხოვდი ობიექტურ გამოძიებას.

საქმის დახურვაზე ხელი არ მოვაწერე. სასამართლო კი მაინც შედგა. პირველმა ადვოკატმა მიღალატა (ის თუ იყო ცდილატი ადვოკატი მაშინ). სხვა ადვოკატი დამინიშნეს. სასამართლოს პირველ დღეს პროკურორი არ ესწრებოდა. ჩემი მხრიდან მოწმეთა არც პრეცედენტი არ ყოფილა. სასამართლო ჩატარდა დახურულად. პატარა ოთახში. მიუხედავად ამისა ჩემი უდანაშაულობა აშკარად ჩანდა.

სასამართლოზე მშობლებს მიუხრეს, თუმცა სანამ მილიციის განყოფილებაში ვიყავი მილიციას მათგან ორი ათასი მანეთი მოუთხოვია; კპზ-ს სამმართველოში ყოფნისას კი ოთხი ათასი მანეთი (ასეთი "სტავკები " იყო მაშინ/.

მეორე დღეს არც ადვოკატი იყო და არც პროკურორი. მსაჯულები ბეთეები იყვნენ, დაბრანავებულ-დაყრუებულები, მკლავზე მგონი სამამულო იყვნენ, თუ შორიდან ჩინ-მედლებით სავსე. მოსამართლემ წაიკითხა განაჩენი და ორი წლით შრომა-გასწორების კოლონიაში ყოფნა მომისაჯა.

ჩემმა მშობლებმა გაასაჩივრეს. უმაღლესმა სასამართლომ კოლონია მინაგრებით შემიცვალა. რადგან თავს დამნაშავედ არ ვცნობდი, მინაგრებაში არ გავჩერდი და წამოვედი. ოთხი-ხუთი თვე მილიციას კატათაგობანა ვეთამაშე. ბოლოს მაინც დამიჭირეს ნამდვილი ოთხფეხა მედალოსანი "ავჩარკა" ძაღლით. სასამართლომ შეცვალა კოლონიაში. სასამართლოდანაც გავიქეცი, მაგრამ მაშინვე , ხუთ წუთში "ოპერატიულად" დამიჭირეს. მომიწია წულუკიძეში ჩაის კრეფამ სასჯელის ბოლომდე.

სასჯელის მოხდის პერიოდში მე და ჩემმა მშობლებმა საქართველოს ყველა ინსტანციაში გავასაჩივრეთ, მაგრამ მართლა "მაგარი" ცოლის ნათესავი ჰყოლია იმ განყოფილების უფროსის მოადგილეს. გორბაჩოვთანაც გავაგზავნე საჩივარი, მაშინ ის ახალი დანდგარი იყო და რა ვიცოდი ..

ციხეში და კოლონიაში ბევრი გავიცანი ამ აფერისტული, არაადამიანური, დამპალი სახელმწიფო სისტემისაგან დაჩაგრული და უდანაშაულო ადამიანი. ციხეში ქურდები, ყაჩაღები, დამტაცებლები, მექრთამეები - ყველა უდანაშაულოდ მეჩვენებოდა და განა მართლა უდანაშაულონი არ იყვნენ როცა თავად მათი დამჭერნი, სახელმწიფოს მმართველ ორგანოებში მყოფნი ათჯერ უფრო მეტ დანაშაულს ჩადიოდნენ?

მილიციელებო, გამომძიებლებო, პროკურორებო, მოსამართლეებო, მსაჯულებო, ადვოკატებო დროა ბოლოსდაბოლოს ადამიანებად (თუმცა, ეს შეუძლებელია არსებულ სისტემაში), თორემ მე მგონია, რომ ხალხი არ გაპატიებთ მვლებურად თქვენს დანაშაულებრივ თარეშს.

1979 წელს ჩავაბარე უნივერსიტეტში ვაჭრობის ეკონომიკისა და საქონელმცოდნეობის ფაკულტეტზე. მანამდის ვმუშაობდი მღებავად მშენებლობაზე.

1980 წელს გამიწვიეს ჯარში. ჯარის შემდეგ ორი თვეც არ იყო გასული, რომ დამიჭირეს. უნივერსიტეტიდან გამრიცხეს. ზონაში ფეხი გადამიტრიალდა და იქიდან კოჭლი გამოვედი. სამი წელი ყავარჯნებით ვიარე, ოთხი ოპერაცია გავიკეთე, ეხლაც რკინა მაქვს ფეხში. ე.ი. ჯარის ჩათვლით 7 წელზე მეტი ტანჯვა-წამებაში გავატარე. ეს ტანჯვა-წამება ჩემთვის კარგიც იყო და ცუდიც.

საბჭოთა იმპერიის მორალურ-ზნეობრივი და სულიერი გახრწნილობის ჭაობი თავისი ბარწუხებით მიითრევდა თავისკენ და მეც შეგნებულად ვეშვებოდი ამ ჭაობაში. მესმოდა ყველაფერი, კომუნიზმის უტოპიურობაც, ის სიყალბეც, გაზეთში და ეკრანში რომ გადიოდა, ისიც მესმოდა ზვიად გამსახურდია რომ იძულებით ალაპარაკეს ტელევიზიით (1978 წელს იყო მგონი). ანდრეი სახაროვიცრომ ტყუილად გაასამართლეს, "ამერიკის ხმას" და "თავისუფლებასაც" ვუსმენდი, მაგრამ ამ გახრწნილ ცხოვრებაში კარიერაზე, აფერისტულად სხვისი ექსპლოატაციით და ათასნაირი მაქინაციებით კარგ ცხოვრებაზე მეც ვოცნებობდი და ვფიქრობდი.

ჯარმა, ციხემ და საავადმყოფოებმა უპირველესად ყველაზე ახლოს და კარგად ჩემი თავი გამაცნეს. მე მივაგენი ჩემში სირთულეების, მანკიერებების სათავეებს და ღმერთის შემწეობით დავძლიე იგი.

ცხოვრება, მართლაც იმითაა ლამაზი, რომ არსებობს მიმართება და სიკეთე, ზიზღი და სიყვარული მწარე და ტკბილი , ცუდი და კარგი, შურისძიება და მიტევება ...

გული მწყდება, რომ ადამიანის სიცოცხლის საუკეთესო წლები დავკარგე მაგრამ ამასთან ყოველ ... [illegible] მეზაღეთა ხილე ასეთი კითხვა:

ეროვნული ბიბლიოთეკა